

Arkiv	FE-000, TI-&13
Sak	23/29
Saksbehandler	Sander Huslende Alfredsen
Dato	14.01.2025

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
006/25	PNM utvalget	30.01.2025

HØRING - FORSKRIFT OM MELDEPLIKT FOR HOGST OVER 4 DEKAR I LUND KOMMUNE

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forskrift om meldeplikt for hogst over 4 dekar i barskog i Lund kommune vil gjøre det mulig å gi råd til grunneier i forkant av hogst for å gi ønsket resultat og hindre videre avskoging i regionen og kommunen. Forskriften vil også kunne styrke kunnskapsgrunnlaget før gjennomføring av planlagte avvirkningstiltak.

Kommunedirektøren anbefaler at forskrift om meldeplikt for hogst over 4 dekar i barskog i Lund kommune sendes ut på høring med 6 ukers høringsfrist.

Alternativt forslag til vedtak:

Forslag til Forskrift om meldeplikt for hogst i barskog over 4 dekar i Lund kommune sendes ikke ut på høring.

PNM utvalget 30.01.2025

Møtebehandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 7 stemmer (100%) - AP 1, FRP 1, KRF 2, SP 1, UAV 2

Stemmer:

Ted Are Stenberg (FRP)

Klaudia Anna Røyland (UAV)

Evy Alice Moi (AP)

Øyvind Steinnes (KRF)

Jolanta Kurek (KRF)

Kjell Ivar Haukland (UAV)

André Røst Kjørmo (SP)

Mot: 0 stemmer (0%)

PNM - 006/25 vedtak

Forskrift om meldeplikt for hogst over 4 dekar i barskog i Lund kommune vil gjøre det mulig å gi råd til grunneier i forkant av hogst for å gi ønsket resultat og hindre videre avskoging i regionen og kommunen. Forskriften vil også kunne styrke kunnskapsgrunnlaget før gjennomføring av planlagte avvirkningstiltak.

Kommunedirektøren anbefaler at forskrift om meldeplikt for hogst over 4 dekar i barskog i Lund kommune sendes ut på høring med 6 ukers høringsfrist.

Sammendrag

I henhold til § 11 i Lov om skogbruk (Skogbrukslova) har kommunen mulighet til å innføre meldeplikt om hogst:

«Når det er nødvendig for å halde kontroll med at lova blir fulgt, kan kommunen eller anna skogbruksstyresmakt gjere vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleireskogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Meldinga skal vere skriftleg og gi opplysningar om dei planane eigaren har for hogst eller tiltak. Meldinga skal sendast til kommunen seinast 3 veker før hogsten eller tiltaket skal setjast i verk».

Skogbrukslova § 6 1. ledd sier følgende om foryngelsesplikten etter hogst *«Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skalsetjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd».*

En sammenstilling av resultatene fra resultatkartleggingen i Rogaland fra 2011 - 2023 viser at Rogaland har et betydelig tap av produksjonsskog. Nedbyggingen av produksjonsskog har blitt en varig trend. 50 % av hogstarealene blir avskoget eller er uten aktive tiltak for ny skogproduksjon. I tillegg kommer arealer som er forsøkt tilplantet, men ikke tilfredsstillende (19 %) som et tillegg og forsterker denne trenden. Resultatkartleggingene fra denne perioden, tilsvarende 345 hogstfelt og 12 391 dekar, viser det er kun 32 % av alle hogstfeltene som oppfyller kravene til minste lovlig plantetall. Av 12 391 dekar, er det kun 3 965 dekar som oppfyller kravene til minste lovlig plantetall og som dermed kan betraktes som i tråd med bestemmelsene i lovverket.

Statistikk over all hogstaktivitet og planting gir oss også god oversikt for utviklingen over tid. Tallene fra SSB samsvarer dessverre med tallene fra resultatkartleggingen og viser samme utvikling som i kontrollene, der vi år for år bygger ned skogressursen i Rogaland. I 2023 ble bare 1 200 dekar (28 %) av et estimert hogstareal på 4 300 dekar tilplantet etter hogst av barskog.

På bakgrunn av denne statistikken, vurderes det til at det er nødvendig å holde kontroll på at bestemmelsene i skogbrukslova om foryngelsesplikt følges. En meldeplikt på all hogst i produktiv barskog på 4 dekar eller mer vil gi kommunen bedre forutsetninger for å følge opp hogstflater både før og etter hogst. Melding i forkant av hogst gir kommunen anledning til å påvirke skogeier allerede før endelig avgjørelse om fremtidig produksjon på arealet er gjort. Kommunen vil kunne veilede skogeier basert på deres behov ved å koble på jordbruksmyndighetene tidligere ved ønske om omdisponering for tidlig vurdering om grunneieren har et reelt behov for omdisponering. Videre kan kommunen gi råd og informasjon om tilskuddordninger, plikter, lovverk og annen relevant informasjon. Når kommunen får anledning til å påvirke prosessen tidlig, kan grunneier spares for pålegg om tilplanting / tvangsplanting dersom fremtidig foryngelse ikke er tilfredsstillende. Avslutningsvis kan meldeplikt kan også benyttes som et føre-var-tiltak for at avvirkingstiltak i skog gjennomføres i tråd med bestemmelser i kommuneplanens arealdel og opp mot viktige natur- og artsregistreringer m.fl. Ved konflikter med slike registreringer kan kommunen påvirke prosessen og omfanget av tiltaket.

En anbefaler at forslag til Forskrift om meldeplikt ved hogst over 4 dekar i barskog i Lund kommune sendes på høring med 6 ukers høringsfrist.

Saksgang

Forslag til Forskrift om meldeplikt for hogst i barskog over 4 dekar i Lund kommune sendes ut på høring med 6-ukers høringsfrist før den behandles i PNM-utvalget som innstiller til kommunestyret. Det er kommunestyret som vedtar forskriften.

Høringsforslaget må også behandles i LMT-utvalget i Bjerkreim, LMT-utvalget i Sokndal og planteknisk utvalg i Eigersund før den sendes ut på høring. Dersom alle kommunestyrene vedtar samme utkast til forskrift, vil det utarbeides en felles forskrift som gjelder for alle fire kommunene.

SAKSOPPLYSNINGER:

Fakta om Dalane

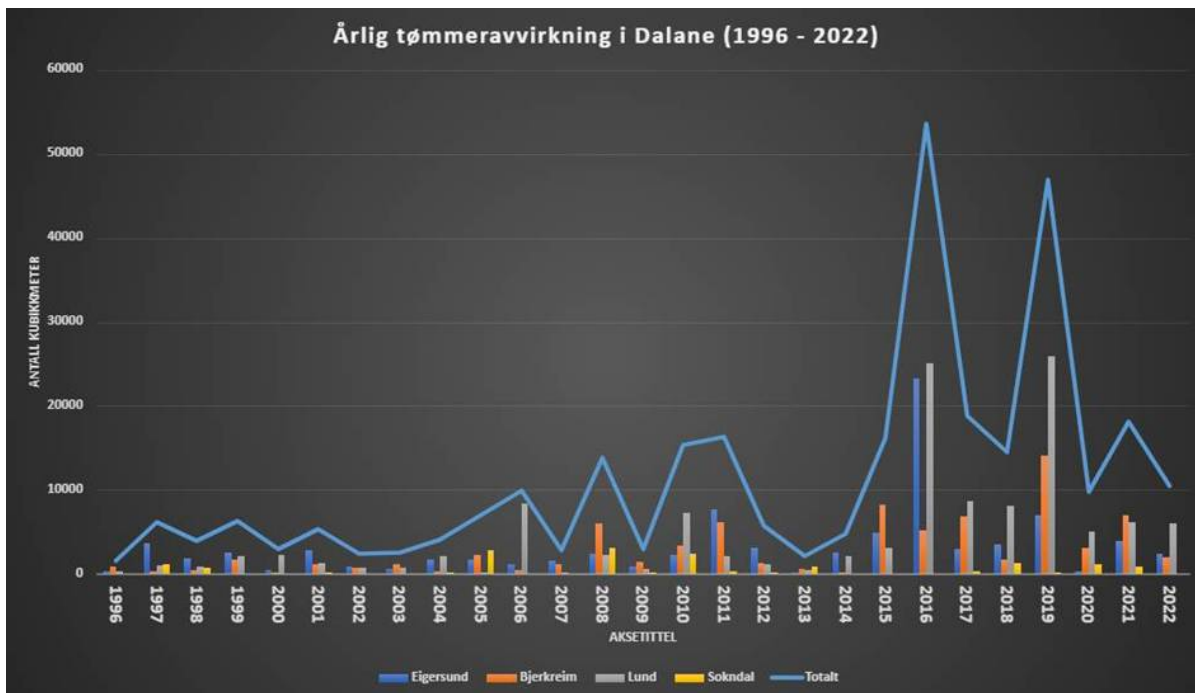
Lund kommune, utgjør sammen med Eigersund, Sokndal og Bjerkreim kommune distriktet Dalane i den sørligste delen av Rogaland. Landskapet i Dalane preges av kolleformede heier, sterkt forgrenede vassdrag med til dels ganske store vann (SNL, 2023). I dalbunnen finner en ofte store sammenhengende arealer med dyrka mark og beiter med stedvis store innslag av lauv og til dels noe furuskog, samt arealer av plantet kulturskog bestående av gran (*Picea abies* L.), sitkagran (*Picea sitchensis* L.), hemlock (*Tsuga* L.) og lerk (*Larix* L.).

Per 2021 utgjør det produktive skogarealet 238 261 dekar (NIBIO, 2022), tilsvarende ca. 13 % av det totale landarealet i Dalane. Total skogmark inkludert uproduktiv skog tilsvarer 423 708 dekar eller 23,7 % av det totale arealet i regionen. (NIBIO, 2023). 1,8 % og 56,9 % av det produktive skogarealet befinner seg i områder med henholdsvis svært høy eller høy bonitet. På en annen side er 35,2 % og 6,1 % av det produktive skogarealet av henholdsvis middels eller lav bonitet.

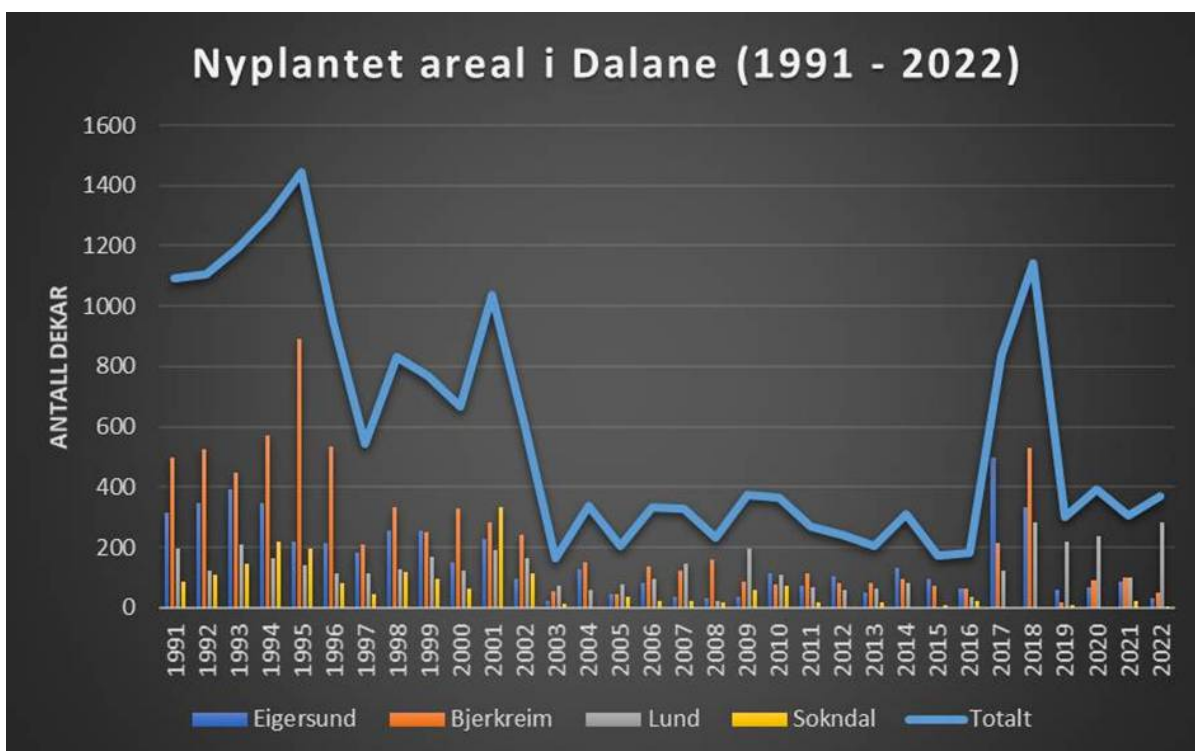
Hogst og foryngelse i Dalane

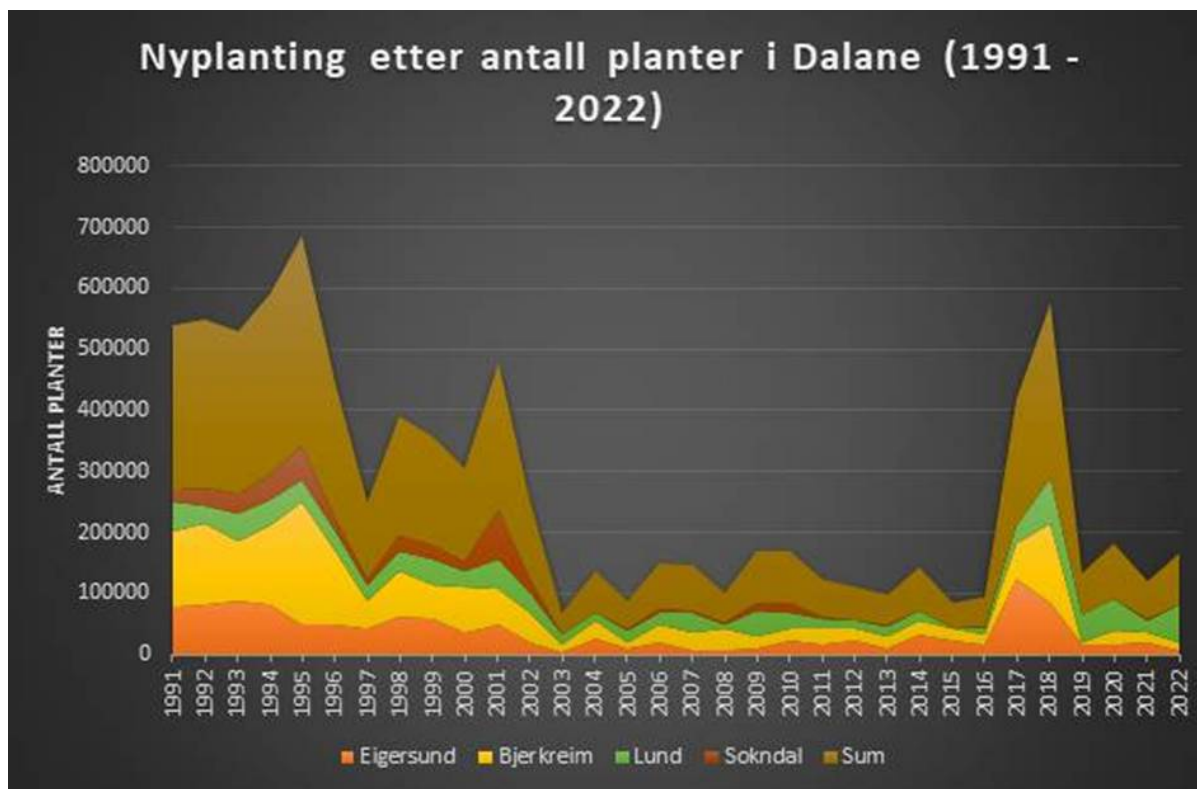
I perioden 1996 – 2022 ble det avvirket 304 722 m³ tømmer til industrivirke i Dalane, fordelt etter 129 152 m³ massevirke og 171 942 m³ sagtømmer, i tillegg til 3 628 m³ vrak. Imidlertid har årlig registrerte hogstkvantum variert mye, fra laveste registrerte kvantum på 1 518 m³ i 1996 til det høyeste registrerte kvantumet på 53 581 m³ i 2016 (figur 1). Gjennomsnittlig årlig avvirkning gjennom hele perioden er 11 286 m³, men den siste 10-års perioden er gjennomsnittlig årlig avvirkning 19 520 m³. Dette tyder på en klar trend hvor hogsten er økende fra historiske nivåer.

I løpet av den siste 10-årsperioden utgjør gran i gjennomsnitt 87 % av all avvirkning tilknyttet industrivirke i perioden, furu/lerk utgjør 12 % og lauv 1 %. Tallene understreker at gran er regionens desidert viktigste økonomiske treslag, mye takket være tidligere generasjoners arbeid med aktiv skogreising.

Planteaktiviteten illustrert etter nyplantet areal (figur 2), var stor på 90-tallet, men sank etter årtusenskiftet til et foreløpig registrert bunnår i 2003 på 165 dekar nyplanting. Aktiviteten stabiliserte seg i årene etter. Klimaskogprosjektet bidro til økt planteaktivitet i 2017 og 2018 der Eigersund, Bjerkreim og Lund var pilotkommuner. Utviklingen, sett utenom klimaskogprosjektet, i den siste 10-årsperioden er økende, illustrert ved en jevn stigning fra 243 dekar nyplanting i 2012 til 368 dekar i 2022. Økt planteaktivitet kan ses i lys av økt hogstaktivitet.

Lowverk

I henhold til § 11 i Lov om skogbruk (Skogbrukslova) har kommunen mulighet til å innføre meldeplikt om hogst:

«Når det er nødvendig for å halde kontroll med at lover blir fulgt, kan kommunen eller annen skogbruksstyresmakt gjøre vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleire skogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Meldinga skal vere skriftleg og gi opplysningar om dei planane eigaren har for hogst eller tiltak. Meldinga skal sendast til kommunen seinast 3 veker før hogsten eller tiltaket skal setjast i verk».

Skogbrukslova § 6 1. ledd sier følgende om foryngelsesplikten etter hogst *«Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samheng mellom hogstform og metode for forynging. Nødvendige tiltak for å leggje til rette for forynging skal setjast i gang innan 3 år etter at hogsten er skjedd».*

Vurdering:

Bakgrunn

Med et samlet produktivt skogareal på 238 261 dekar, er det bare Vindafjord og Suldal som har et større produktivt skogareal enn Dalane-kommunene i Rogaland. I årene med rekordhøy avvirking i Dalane utgjorde regionens hogstvolum omtrent halvparten av det totale hogstkvantumet i Rogaland. Som illustrert av figur 1, har avvirkningsnivået økt fra historiske nivåer. I årene fremover vil en stadig større andel av skogreisings-skogen nå hogstmodenhet. Dette vil sannsynligvis føre til at avvirkningsnivået vil holde seg høyt fremover.

Foryngelsesplikt og utfordringer

Det industrielle og kommersielle skogbruket i Rogaland drives i hovedsak på arealer tilplantet med gran, lerk eller sitkagran. På fylkesnivå er ca. 16 % av det produktive skogarealet tilplantet med gran. Skogbruket drives veldig intensivt på disse arealene, men konkurrerer med mange andre samfunnsgrupper og samfunnsinteresser om de samme arealene. Ofte taper skogbruket denne kampen og ender opp med at gode skogbruksarealer går ut av produksjon. På fylkesnivå har skogbruket gått i kontinuerlig underskudd av arealer som har blitt avvirket sammenlignet med arealer som tilplantes siden 2003. Årlig går mellom 1000 – 2000 dekar hogstareal ut av skogproduksjon i Rogaland og fra 2003 – 2022 har et område på størrelse med Haugesund tettsted (ca. 21 500 dekar) blitt avvirket uten påfølgende foryngelse. Dette vil på sikt ha store konsekvenser for det fremtidige ressursgrunnlaget i Rogaland og vil på sikt påvirke potensialet for verdiskaping fra skogbruket og potensialet for karbonbinding negativt.

Etter Skogbrukslova § 6 og Forskrift om berekraftig skogbruk §§ 6, 7 og 8, skal skogeier sørge for tilfredsstillende foryngelse innen 3 år etter hogst og se til at det er samsvar mellom hogstform og foryngelsesmetode. Skogeier utløser egen foryngelsesplikt gjennom avgjørelse om å avvirke.

Det er kommunen som har ansvar for tilsyn med bestemmelser om foryngelse jf. § 15 i Forskrift om berekraftig skogbruk. Kommunen skal gjennomføre risikobasert foryngelseskontroll på 3-årige hogstflater for å kontrollere om nødvendige foryngelsestiltak er gjennomført og om foryngelsen er tilfredsstillende etablert. Foryngelseskontrollen er et verktøy kommunen skal bruke for å gjennomføre målrettet kontroll av bestemmelsene i Forskrift om berekraftig skogbruk.

Ved kontrollen blir antall planter av gran/furu per dekar registrert for å undersøke om foryngelsen tilfredsstillende minste lovlig plantetall per dekar. Tilfredsstillende foryngelse er planting, såing og naturlig foryngelse som skal sikre framtidig skogproduksjon og som tilfredsstillende minste lovlig plantetall i tabell 1. Foryngelsen skal vært jevnt fordelt over hele arealet. I områder der det mangler planter, må det suppleres.

<i>Gran- og/eller lauvdominert skog</i>				<i>Furudominert skog</i>		
<i>Plantetal</i>	<i>G26–G20</i>	<i>G17–G14</i>	<i>G11–G6</i>	<i>F20–F17</i>	<i>F14–F11</i>	<i>F8–F6</i>
Tilrådd plantetal pr. dekar	300–180	230–130	140–60	340–190	240–120	130–80
Minste lovlege plantetal pr. dekar	150	100	50	150	100	50

Dersom kontrollen avdekker at foryngelsen ikke er tilfredsstillende, avgjør kommunen om skogeier skal pålegges å innføre tiltak for å sikre at arealet blir forynget jf. Skogbrukslova § 6 tredje ledd og § 8 i Forskrift om berekraftig skogbruk.

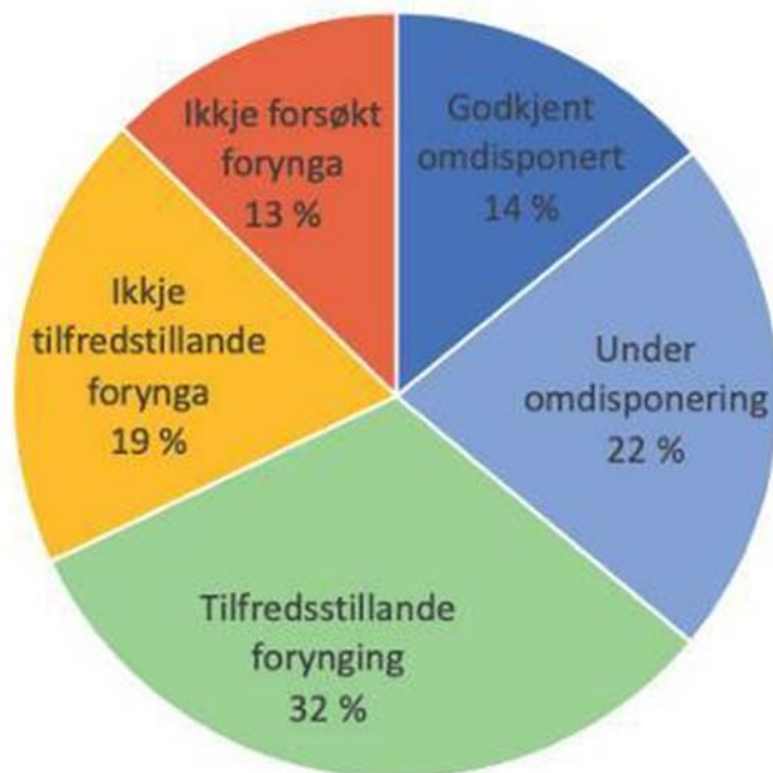
I tillegg til årlige foryngelseskontroller, gjennomfører kommunen også årlig resultatkontroller på tilfeldig utvalgte eiendommer. Resultatkontrollen innebærer en utvidet kartlegging av hogstflatene, der man ikke bare kontrollerer foryngelsen, men også vurderer om hogsten er

utført i samsvar med miljøkravene i lovverket. Dette inkluderer blant annet kontroll av kantsoner og kjørespor.

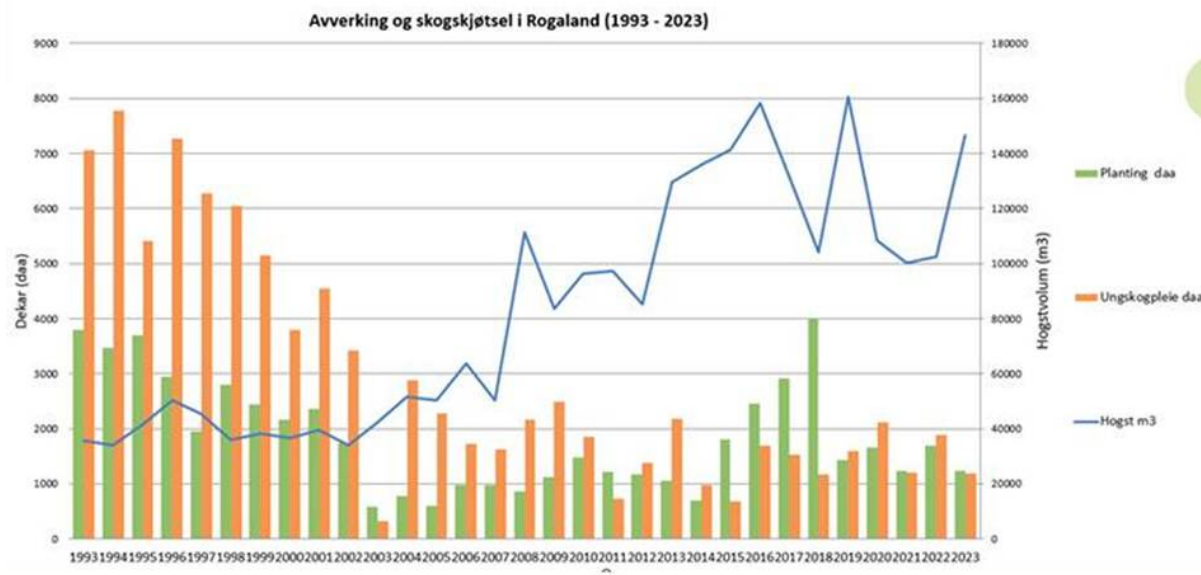
En sammenstilling av resultatene fra resultatkartleggingen i Rogaland fra 2011 - 2023 viser at Rogaland har et betydelig tap av produksjonsskog. Nedbyggingen av produksjonsskog har blitt en varig trend. 50 % av hogstarealene blir avskoet eller er uten aktive tiltak for ny skogproduksjon. I tillegg kommer arealer som er forsøkt tilplantet, men ikke tilfredsstillende (19 %) som et tillegg og forsterker denne trenden. Resultatkartleggingene fra denne perioden, tilsvarende 345 hogstfelt og 12 391 dekar, viser det er kun 32 % av alle hogstfeltene som oppfyller kravene til minste lovlige plantetall. Av 12 391 dekar, er det kun 3 965 dekar som oppfyller kravene til minste lovlige plantetall og som dermed kan betraktes som i tråd med bestemmelsene i lovverket.

Samanstilling av resultatkartlegging 2011-2023 - areal i %

Status ved kontrolltidspunkt
12 391 dekar kartlagt, 345 hogstfelt

Statistikk over all hogstaktivitet og planting gir oss også god oversikt for utviklingen over tid. Tallene fra SSB samsvarer dessverre med tallene fra resultatkartleggingen og viser samme utvikling som i kontrollene, der vi år for år bygger ned skogressursen i Rogaland. I 2023 ble bare 1 200 dekar (28 %) av et estimert hogstareal på 4 300 dekar tilplantet etter hogst av barskog.

Der det ikke har blitt plantet er årsaken i hovedsak uvilje til planting av gran, mangel på kunnskap om lovverk, metoder og regelverk, og omdisponering til innmarksbeite.

Vurdering

I henhold til § 11 i Lov om skogbruk (Skogbrukslova) har kommunen anledning til å innføre meldeplikt for hogst der det er nødvendig for å holde kontroll på at loven blir fulgt. På bakgrunn av presentert statistikk, vurderes det til at det er nødvendig å holde kontroll på at bestemmelsene i skogbrukslova om foryngelsesplikt følges.

Formålet med forskriften er å bidra til en bærekraftig forvaltning i tråd med skogbrukslova ved at skogbruksstyremakten i kommunen får melding før hogst blir utført.

Virkeområde/definisjon

Forskriften omfatter all hogst over 4 dekar i produktiv barskog som ligger i LNFR-områder i kommuneplanens arealdel for Eigersund kommune og dessuten andre arealformål der skogbrukslova gjelder. Dette gjelder også for områder som skal omdisponeres til innmarksbeite.

Meldeplikt

All hogst i produktiv barskog på 4 dekar eller mer, som hører inn under forskriften § 2 skal meldes til kommunen senest 3 uker før hogsten skal settes i gang. Meldingen skal være skriftlig med kartfestet areal der hogsten er planlagt og skal gi opplysninger om foryngelsesmetode og treslaget som skal benyttes til foryngelse.

Dersom kommunen ikke har gitt svar på meldingen innen 3 uker fra dagen meldingen kom til kommunen, kan hogsten settes i gang innenfor rammene av bestemmelsene i skogbrukslova. Om kommunen trenger mer tid for å ta stilling til tiltaket, kan fristen forlenges med inntil 14 dager. Løynet gjelder for 10 år.

Forskrift om meldeplikt for hogst i Lund kommune vil gjøre det mulig for kommunen å komme på banen i forkant av hogsten ved å komme med råd til grunneier om tilskudd, foryngelsesmetoder, skogfond og videre muligheter. Kommunen vil kunne påvirke valg av fremtidig produksjon på arealene

Meldeplikten er også en mulighet for å befare området i enkelte tilfeller dersom det er planlagt hogst i nærheten av kjente forekomster av viktige arts- og naturregistreringer. Meldeplikten kan også gjøre det mulig å informere om andre mulige komplikasjoner som f.eks. nærhet til drikkevannskilde eller andre viktige bestemmelser i kommunale planer.

Meldeplikt betyr ikke søknadsplikt. Kommunen vil benytte meldeplikten som et føre-var-tiltak for å ha et godt nok kunnskapsgrunnlag over hva som skjer i skogen. Meldeplikten vil også benyttes for å sikre at entreprenørene også skaffer seg et godt nok kunnskapsgrunnlag før gjennomføring av avvirkingstiltak. I de aller fleste tilfeller vil dette bety at det vil være tilstrekkelig fra kommunen sin side å vurdere planlagt hogsttiltak gjennom egne kartsystemer. Dette betyr at det raskt vil bli meldt tilbake med godkjenning av hogst.

Virkning

En innføring av forskrift for meldeplikt av hogst vil innebære noe mer jobb for entreprenør/skogbruksleder/skogeier da de må varsle kommunen senest 3 uker før hogst og hogsten må avvente frem til de har fått godkjenning av kommunen eller etter 3 uker uten svar fra kommunen. Det er forventet at entreprenør/skogbruksleder kan hjelpe med innmelding og kartfesting av hogst til kommunen.

I noen tilfeller kan meldeplikten innebære at hogstplanene må endres av hensyn til natur- eller artsregistreringer.

Ved melding i forkant av hogst kan kommunen nå grunneier før hogst og planting har begynt og bidra med råd basert grunneierens egne ønsker. På denne måten kan grunneier veiledes ved ønske om omdisponering til innmarksbeite ved at jordbruksmyndigheten kobles på tidligere til å vurdere om behovet for omdisponering er reelt. Melding i forkant av hogst kan også gjøre det mulig for skogbruksmyndigheten til å motivere skogeier for å plante opp arealene ved å informere om tilskuddsordninger, plikter og andre økonomiske virkemidler. Gjennom meldeplikt kan grunneier dermed spares for pålegg om tilplanting / tvangsplanting dersom foryngelsen ikke er tilfredsstillende.

Dersom forskriften om meldeplikt for hogst ikke innføres, er det en stor risiko for at nedbyggingen av god produksjonsskog vil fortsette og at avvirkinger gjennomføres uten et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag i forkant. En innføring om meldeplikt kan hindre avskoging i kommunen, samtidig som at hogsttiltakene kan gjennomføres med et bedre kunnskapsgrunnlag i forkant.

Konklusjon:

På bakgrunn av presentert statistikk, vurderes det til at det er nødvendig å holde kontroll på at bestemmelsene i skogbrukslova om foryngelsesplikt følges. En meldeplikt på all hogst i produktiv barskog på 4 dekar eller mer vil gi kommunen bedre forutsetninger for å følge opp hogstflater både før og etter hogst. Melding i forkant av hogst gir kommunen anledning til å påvirke skogeier allerede før endelig avgjørelse om fremtidig produksjon på arealet er gjort. Kommunen vil kunne veilede skogeier basert på deres behov ved å koble på jordbruksmyndighetene tidligere ved ønske om omdisponering for tidlig vurdering om grunneieren har et reelt behov for omdisponering. Videre kan kommunen gi råd og informasjon om tilskuddsordninger, plikter, lovverk og annen relevant informasjon. Når kommunen får anledning til å påvirke prosessen tidlig, kan grunneier spares for pålegg om tilplanting / tvangsplanting dersom fremtidig foryngelse ikke er tilfredsstillende. Avslutningsvis kan meldeplikt kan også benyttes som et føre-var-tiltak for at avvirkingstiltak i skog gjennomføres i tråd med bestemmelser i kommuneplanens arealdel og opp mot

viktige natur- og artsregistreringer m.fl. Ved konflikter med slike registreringer kan kommunen påvirke prosessen og omfanget av tiltaket.

Økonomiske konsekvenser:

Denne saken vil ikke ha noen økonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for barn og unge:

Ikke aktuelt.

Konsekvenser for folkehelsen:

Hogsttiltak i viktige turområder fanges opp tidligere ved meldeplikt. Kommunen kan med dette ha påvirkningsevne dersom folkehelseperspektivet / friluftslivet blir skadelidende ved hogsttiltaket.

Beredskapsmessige konsekvenser:

Ikke aktuelt.

Siv Kristin Egenes
Kommunedirektør

Vedlegg

Forslag til Forskrift om meldeplikt for hogst over 4 dekar i Lund kommune